

Nr 820

Av fru Sjövall och herr Arvidson, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 62, angående vissa anslag för budgetåret 1962/63 till stöd åt konstnärlig, litterär och musikalisk verksamhet.*

(Lika lydande med motion nr 677 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 62 år 1962 föreslås till konstnärsstipendier ett reservationsanslag å 840 000 kronor. Av detta belopp skulle 380 000 kronor avse stipendier till exempelvis dramatiker, regissörer, skådespelare och recitatörer, instrumentalister och andra tonkonstnärer, filmskapare, koreografer, dansörer, dans-, sång- och teaterpedagoger, scendekoratörer, illustratörer och konstnärligt arbetande fotografer. Dessa grupper av konstnärliga yrkesutövare har hitintills icke kommit i åtnjutande av några statliga stipendier.

Redan tidigare har däremot andra grupper av konstnärliga yrkesutövare erhållit statliga stipendier. Dessa har sålunda tillfallit författare, konstnärer och tonsättare.

Av den återstående delen av ovannämnda 840 000 kronor eller 460 000 kronor skulle 230 000 kronor tilldelas konstnärer och 230 000 kronor tonsättare. Författarna erhåller stipendier från annat statligt anslag.

Beträffande konstnärs- och tonsättarstipendierna för nästa budgetår innebär propositionen att de skall utgå med oförändrade belopp i förhållande till vad som utdelas under innevarande budgetår. Tonsättarstipendierna å 230 000 kronor har fördelats av Musikaliska akademien. De har varit avsedda för de seriösa musikskaparna. Musikaliska akademien, som till eklektiskdepartementet yttrat sig i saken och därvid icke begärt någon höjning av stipendiestödet, torde ha utgått från att någon utvidgning av gruppen tonsättare icke skulle ifrågakomma. I propositionen anges emellertid att även framstående kompositörer på exempelvis den litterära visdiktningens och den mer kvalificerade underhållningsmusikens område bör komma i åtanke vid fördelningen av tonsättarstipendierna. Stipendier till populär-musikauktorgruppen skulle sålunda enligt propositionen kunna utgå dels av anslaget till seriösa tonsättare med Musikaliska akademien som fördelande organ, dels också ur det anslag som föreslagits till konstnärsstipendier å tillsammans 380 000 kronor med en i propositionen föreslagen stipendienämnd såsom fördelande organ. Man torde emellertid få räkna med att huvuddelen av stipendiestödet till de populära auktorerna icke kommer att ske via anslaget till de seriösa tonsättarna, för så vitt icke en avsevärd försämring av stipendiestödet till sistnämnda kategori skulle inträda i förhållande till tidigare budgetår. Om man sålunda icke önskar åstadkomma

en försämring av stipendiestödet till de seriösa tonsättarna och man samtidigt önskar ge ett behövt stipendiestöd till auktorerna av konstnärlig populärmusik, visdiktning, seriös icke kommersiell jazzmusik etc., blir det av denna anledning nödvändigt att öka det föreslagna anslaget å 380 000 kronor.

Det finns även andra viktiga skäl för att en höjning av detta anslag sker. Den stora gruppen av kulturarbetare, som nu för första gången skulle kunna erhålla statligt stipendiestöd, har till sitt flertal mycket blygsamma och oregelbundna inkomster. De icke statliga stipendier, som står till denna grups förfogande, är oftast mycket små och fåtaliga. Flertalet av dessa kulturarbetare lever under otrygga och torftiga förhållanden.

Det föreligger här ett stort och eftersatt stipendiebehov. Det fordras nu en betydande samhällelig ekonomisk insats för att ge kulturarbetare inom samtliga kategorier av denna grupp reella möjligheter till att frigöra sig för konstnärligt skapande och till att resa för att följa och få impulser av kulturlivet utomlands.

Om man endast håller sig till de i propositionen uppräknade kategorierna, torde antalet kulturarbetare i denna grupp uppskattningsvis uppgå till närmare 4 000. Det bör därvid även erinras om att nya grupper skall kunna ifrågakomma för att erhålla stipendiestödet. I propositionen sägs, att endast en exemplifiering har gjorts, vilken inte gärna kan bli fullt uttömmande. Redan har en ny kategori anmält sig hos ecklesiastikministern, nämligen konsthantverkarna. Det finns en rad andra grupper som även kan ifrågakomma. Kretsen av kulturarbetare kommer därför väsentligen att vidgas.

Förslaget om ett stipendieanslag å 380 000 kronor är en viktig framgång för den grupp av kulturarbetare som stått utanför det samhälleliga stipendiestödet. Men om detta anslag skulle slås ut på varje kulturarbetare, skulle det inte bli högre belopp än ca 100 kronor per person. Detta framföres inte därför att det skulle vara ett praktiskt förslag att alla skulle få lika del av stipendiestödet utan endast för att ge en föreställning om att ett anslag å 380 000 kronor trots allt är mycket blygsamt.

Med hänsyn till framför allt gruppens numerära omfattning — samtliga kulturarbetare med undantag för konstnärer, författare, översättare och seriösa tonsättare — och till att stora och eftersatta stipendiebehov föreligger är det skäligt, att anslagssumman höjes från 380 000 kronor till 600 000 kronor.

Under åberopande av vad vi anfört och föreslagit hemställer vi,
att för budgetåret 1962/63 anvisas till Konstnärsstipendier
1 060 000 kronor.

Stockholm den 10 april 1962

Elisabet Sjövall

Stellan Arvidson